

Alivinnan:

Stórar ílögur til gransking

Um alivinnuna verður m.a. sagt í ólav-sökuroðu lögmanns:

Seinastu 10 árin hefur alivinnan verið í stöðugum vöstri. Í dag hava vit 21 smoltstöðir og 55 alistöðir á sjónum. Í ár er smoltframleiðslan 4,5 mió., og næktar hetta tærvinn í lötuni. Fýra smoltstöðir, sum hava fingið loyvi, eru enn ekki farnar undir framleiðslu. Tá hesar koma við — væntandi so, at tær koma at lata smolt næsta ár — verður framleiðslan 5,5 smolt.

Í 1987 var samláði útflutningurinn 3830 tons. Her er tann laksur, sum verður veiddur á viðum havi, taldur við í hagtolunum. Metingarnar fyri 1988 sýna, at útflutningurinn verður 3220 ella 610 tons minni. Orsøkin er felli, serliga furunkolosufellið í juni 1986.

Landsstýrið hevur nú givið 14 nýggj loyvi til sjóvaling. Koma hesar í gongd, og fáa vit tamarhald á sjúkunum, verður framleiðslan 10.000 tons í 1989 og 12.000 tons í 1990. Við eini varisligari meting (50,- kr./kg) skuldi hetta givið eitt útflutningsvirði uppá ávikavist 500 og 700 mió. kr. nevndu ár.

Ein partur av teimum nýggju sjóvaliloyvunum eru givin á økum, har vit fyrr høvdu ta fatan, at aling ikki kundi fara fram, orsakað av aldu. Talan er sostatt um áhugaverdar royndir — royndir, ið kunnu ávísar enn størri møguleikar fyri aling á sjónum. Slikar stöðir hava størri framleiðsluorku, eru minni viðbreknar mótvegis sjúku og lætta um inni á firdum.

Alivinnan hevur havt og hevur framvegis ávísar figgjarligar trupulleikar at dragast við. Orsøkinar hava verið fleiri. Árin frammanundan var ov litið smolt til taks. Prislegan á heimsmarknaðinum helt sær ikki á tí høga stöði, hon var á tey fyrru árin. Trupulleikin við sjúkum gjørdist eisini størri enn væntað varð.

Nú er nóg mikið av smolti til taks. Fyri at bota um figgarstøðuna hjá alivinnuni annars, er tað ætlan landsstýrisins at broyta áramálið í øllum loyvum. Tá talan er um sjóvalistöðir, umhugar landsstýrið at broyta

Stöðin hjá Fiskaaling við Áir skal útbyggjast fyri 50 mill. kr.

áramálið úr 7 upp í 10 ár. Viðvikandi fæstum alibrúkum og smoltstöðum verður umhugað at broyta áramálið úr 7 upp í 12 ár. Landsstýrið roknar so við, at lánistovnarir fara at leingja avdráttartíðina í sama mun. Fiskasjúkuleknatænastan er av alstórum týðningi fyri vinnuna. Higartil eru tveir fiskasjúkudjórakleknar settir. Ætlanin er at útbyggja hesa tænastu.

Samtykt er at útbyggja stöðina hjá P/F Fiskaaling við Áir. Útbyggingin kemur at kosta umleið hálfthundarð milliúnir krónur, og verður henda framd yvir eitt fýra-seks ára skeið. Ætlanin við hesi útbygging er ikki, at stöðin skal økja munandi um framleiðsluna av smolti og matfiski. Høvuðsendamálið er at bota um umstøðurnar á stöðini, soleiðis at hon í nógvið størri mun kann skipa fyri royndum, fremja gransking og standa fyri praktiskari útbúgving og eftirútbúgving av fólki, sum starvast í vinnuni.

Týðningarmesta orsøkin er tó, at samstarvið, sum vit feroingar hava havt við Noreg um kynsbótaarbeiði, av ymiskum orsøkum má broytast, soleiðis at vit sjálvir taka ábyrgdina av at útvega livfisk á hægsta stöði til ta skjótt

vaksandi feroysku alivinnuna. Undir verandi umstøðum er stöðin hjá P/F Fiskaaling ikki útgjerd til hetta arbeiði.

Eftir tilmæli frá sakkunnleikanum er landsstýrið komið til ta niðurstøðu, at økið norðuri við Áir ikki er væl hóskað til útseting á havbit. Hinvegin verður Fámjin hildið at vera sera væl hóskað. Í ár eru 45.000 laksasmolt sett úr Fámjin.

Um henda royndin gevur eitt næktandi úrslit, heldur landsstýrið, at vit í framtíðini eiga at seta eitt munandi størri tal av laksasmolti á havbit. Kanningar í Íslandi sýna, at teir árið eftir útsetingina fáa 5% av laksinum aftur. Ein størri útseting er eisini við til at grundgeva okkara havfiskiskap eftir laksi.

Landsstýrið heldur, at allar royndir innan aling og havbit skulu fyriskipað av Fiskirannsóknarstovuni og P/F Fiskaaling.

Sjóvinnumál:

Nýggjasti parturin av flotanum ongan møguleika

Byggikostnaðurin er alt ov høgur, rakstrarútreiðslurnar alt ov stórar og flutningsinntøkurnar alt ov lágar segði lögmaður tá hann umrøddi sjóvinnumálini á ólavsoku. hann segði:

Landsstýrið hevur ynskt at seta fulltrúa í landsumsitingina at taka sær av sjóvinnumálum burturav.

Siðani tá hava vit fingið nýggja lóg um manning av skipum, nýggja sjómansløgtingslóg, lóg um sjóvinnu og nýggja lóg um mynstring av skipum.

Við undantak av tí seinastu, so skal landsstýrið í kunngerð boða frá, nær hesar lógir koma í gildi. Hetta hendur væntandi áðrenn árslok í ár. Eftir hesum lógum skulu vit hava eitt sjóvinnuráð, eina sjóvinnuumsiting og ein sjóvinnustjóra.

Landsstýrið hevur tó samtykt at fremja uppbyggingina av hesi umsiting yvir eitt áramál. Í fyrstu atlegu hevur landsstýrið samtykt at seta ein ráðgeva í sjóvinnumálum. Hesin tekur við fyrst í september 1988. Eftir hetta verður sjóvinnuráðið valt. Siðani verða umrøddu lógir settar í

gildi.

Tá hetta er gjørt, kunnu vit boða frá til IMO, at Føroyar hava ratifiserað STCW-sáttmálan. Siðan skulu fleiri kunngerðir setast í gildi við heimild í nevndu lógum.

Ein stórur partur av farmaskipaflotanum kom í álvars-

ligar trupulleikar. Talan var um tann nýggjasta partin av flotanum. Hesin parturin av flotanum hevði ongan møguleika. Byggikostnaðurin var alt ov høgur. Rakstrarútreiðslurnar alt ov stórar og flutningsinntøkurnar alt ov lágar í mun til íløgurnar og rakstrarútreiðslurnar.